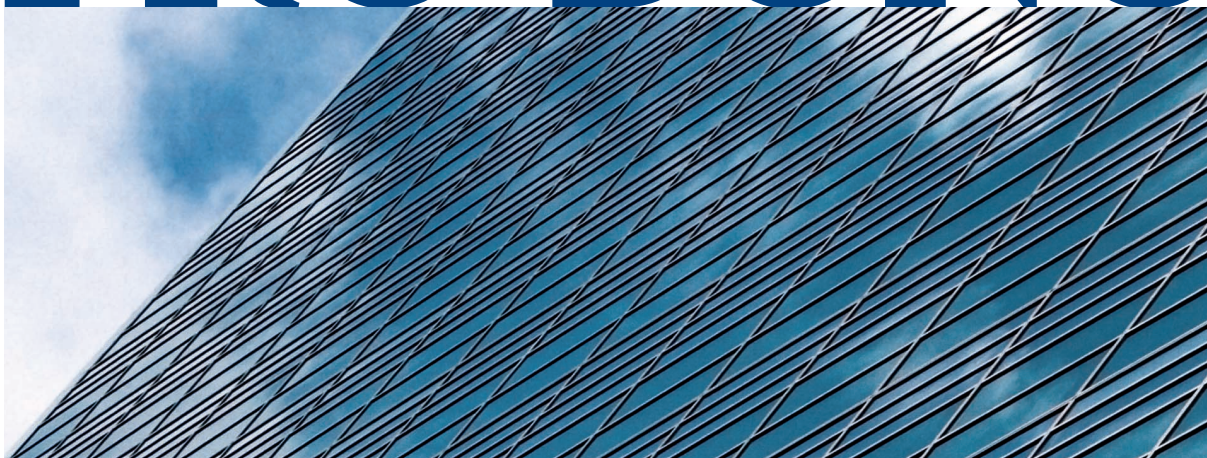

ULC ČARNOGURSKÝ PRO BONO

4/2010

1. ZMENY V OBLASTI SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROV

Dňa 2. apríla 2010 bol uverejnením v Zbierke zákonov vyhlásený zákon o spotrebiteľských úveroch. V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vás upozorníme na zmeny, ktorými sa predmetná právna úprava líši od v súčasnosti účinného zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmeny nastávajú najmä v rozsahu pôsobnosti zákona, informačných povinnostiach a v ukončení právneho vzťahu medzi spotrebiteľom a poskytovateľom spotrebiteľského úveru. S výnimkou niekoľkých ustanovení nadobudne zákon účinnosť dňa 11. júna 2010.

2. ZÁKON O SLUŽBÁCH NA VNÚTORNOM TRHU

Dňa 1. júna 2010 nadobudne účinnosť zákon č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu s výnimkou tých častí, ktoré nadobudnú účinnosť dňa 1. januára 2012. Zákon transponuje do slovenského právneho poriadku smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES, ktorej zámerom je liberalizovať služby, odstraňovať neprimerané, neopodstatnené a diskriminačné prekážky pri poskytovaní služieb a zjednocovať podmienky v oblasti poskytovania služieb v jednotlivých členských štátoch.

3. NOVÝ ZÁKON O NEPRIMERANÝCH PODMIENKACH V OBCHODNÝCH VZŤAHOCH

Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám prináša podrobnosti o zákone o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorý s účinnosťou odo dňa 1. mája 2010 upravuje vymedzenie a kontrolu neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny. Zákon sa dotýka predovšetkým obchodných reťazcov vo vzťahu k dodávateľom potravinárskeho tovaru.

4. ZÁKON O ZAHRANIČNEJ SLUŽBE

Dňa 1. júla 2010 nadobudne účinnosť zákon č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe s výnimkou tých častí, ktoré nadobudnú účinnosť dňa 1. januára 2011, resp. účinnosť nadobudli už dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov SR. Cieľom zákona je riešiť otázky spojené s dlhodobým pôsobením zamestnancov v cudzine a osobitné požiadavky zahraničnej služby, ktoré v platnej právnej úprave dosiaľ absentovali. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vás so znením nového zákona podrobne oboznámi.

5. NOVELA ZÁKONA O STRELNÝCH ZBRANIACH A STRELIVE

Dňa 28. júla 2010 nadobudne účinnosť novela zákona o zbraniach a strelive. Novela zavedie do zákona nové pojmy, nové druhy zbraní a striel a zavedie tiež nové povinnosti pre držiteľov zbraní kategórie D. V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vám priblížime najdôležitejšie zmeny, ktoré budú novelou vykonané.

6. ZÁKON O POHREBNÍCTVE

Dňa 2. apríla 2010 bol uverejnením v Zbierke zákonov vyhlásený zákon o pohrebníctve, ktorý nadobudne účinnosť dňa 1. januára 2011. Cieľom zákona je odstrániť problémy vznikajúce pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami v zdravotníckych zariadeniach, pri preprave a pri pochovávaní na pohrebiskách a do budúcnosti predchádzať konfliktom medzi subjektmi pohrebných služieb.

ZÁKON O SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROCH

Dňa 2. apríla 2010 bol uverejnením v Zbierke zákonov vyhlásený **zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov** (ďalej len „zákon“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Predmetný zákon nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia, s výnimkou čl. II, čl. III bodov 1 a 3, čl. IV bodov 1 až 21 a 23 až 27, čl. V, čl. VII, čl. IX a čl. X, ktoré nadobúdajú účinnosť dňa 1. júna 2010, čl. I ustanovení § 1 až 16, § 17 ods. 1 a 2 a § 18 až 27, čl. III bodov 2 a 4, čl. VI a čl. VIII, ktoré nadobúdajú účinnosť dňa 11. júna 2010 a s výnimkou čl. I ustanovení § 17 ods. 3 a 4, ktoré nadobúdajú účinnosť dňa 1. januára 2011. Zákon teda nadobudne účinnosť dňa 11. júna 2010, okrem § 17 ods. 3 a 4, ktoré nadobudnú účinnosť dňa 1. januára 2011.

Odo dňa 11. júna 2010 zákon zruší zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, vyhlášku Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 620/2007 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru.

ÚČEL ZÁKONA

Oblasť spotrebiteľských úverov je v súčasnosti upravená **zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch** a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Tento zákon sme Vám v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO niekoľkokrát priblížili, naposledy vo **vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO 8/2009**. Keďže bolo potrebné do slovenského právneho poriadku transponovať **smernicu Európskeho parlamentu a Rady**

2008/48/ES zo dňa 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“), pristúpila vláda Slovenskej republiky k vypracovaniu návrhu nového zákona. Dôvodom vypracovania návrhu nového zákona a nie novely existujúceho zákona bola tiež skutočnosť, že doterajšia právna úprava už nedokázala reagovať na vývoj úverových produktov ponúkaných spotrebiteľom v posledných rokoch. **Účelom zákona** je upraviť **(1) práva a povinnosti** súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, **(2) podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru**, **(3) náležitosti zmluvy** o spotrebiteľskom úvere, **(4) spôsob výpočtu celkových nákladov** spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a **(5) ďalšie opatrenia** na ochranu spotrebiteľa.

ZÁKLADNÉ POJMY A PÔSOBNOSŤ ZÁKONA

V porovnaní s doterajšou právnou úpravou má predmetný zákon užší rozsah pôsobnosti. Ustanovenie **§ 1 ods. 3** negatívne vymedzuje pojem spotrebiteľské úvery. Podľa tohto ustanovenia, na rozdiel od právnej úpravy účinnej v súčasnosti, spotrebiteľským úverom nebude napr. **(1) hypotekárny a komunálny úver**, **(2) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti**, **(3) úver formou povoleného prečerpania**, ktorý sa musí splatiť do jedného mesiaca, **(4) úver bez úroku a bez ďalších poplatkov**, **(5) úver**, ktorého účelom je financovanie sústavného poskytovania služieb alebo dodávanie tovaru rovnakého druhu, uhrádzaný formou splátok a pod. Naopak, na úvery a pôžičky poskytované spotrebiteľom, ktoré nie sú spotrebiteľskými úvermi v zmysle **§ 1 ods. 3**, sa bude podľa **§ 24** vzťahovať podstatná časť ustanovení zákona. V **§ 2** zákon definuje **nové pojmy** ako povolené prečerpanie, prekročenie, úroková sadzba spotrebiteľského úveru, fixná úroková sadzba spotrebiteľského

Vymedzenie pojmu spotrebiteľský úver

úveru, celková výška spotrebiteľského úveru, trvanlivé médium. Jedná sa o pojmy, ktoré zákonom č. 258/2001 Z. z. neboli definované.

PRÁVA A POVINNOSTI VERITEĽA, SPROSTREDKOVATEĽA ALEBO SPOTREBITEĽA

Informačná povinnosť

Informačná povinnosť veriteľa sa predmetným zákonom rozšíri. Pôvodná právna úprava ustanovuje povinnosť uvádzať v reklame len ročnú percentuálnu mieru nákladov, pokiaľ reklama obsahuje úrokovú sadzbu alebo iný údaj o nákladoch. Podľa § 3 ods. 1 novej právnej úpravy bude veriteľ povinný v reklame alebo ponuke o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa uvádza úroková sadzba alebo iný číselný údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, uvádzať okrem ročnej percentuálnej miery aj (1) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, fixnú alebo variabilnú alebo obidve, (2) podrobnosti o poplatkoch zahrnutých do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, (3) celkovú výšku spotrebiteľského úveru, (4) dobu splatnosti spotrebiteľského úveru, (5) pri spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby na konkrétny tovar alebo službu výšku predajnej ceny tovaru alebo služby a výšku akejkoľvek zálohy, (6) celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a výšku a počet splátok. Ak je podmienkou na získanie spotrebiteľského úveru aj uzavretie zmluvy o doplnkovej službe a ak náklady súvisiace s touto službou nemožno určiť vopred, v reklame je veriteľ povinný uviesť informáciu o povinnosti uzavrieť zmluvu o doplnkovej službe. Okrem týchto informácií nová právna úprava v § 4 rozšíri aj rozsah predzmluvných informácií. Jedná sa napr. o (1) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takomto splatení spotrebiteľského úveru, (2) právo veriteľa na náhradu nákladov spojených so splatením spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti a spôsob určenia ich výšky, (3) právo spotrebiteľa dostať na vlastnú žiadosť a bezplatne jedno vyhotovenie návrhu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, (4) povinnosť veriteľa poskytnúť spotrebiteľovi pri-

merané vysvetlenie, aby mohol posúdiť, či ponúkaná zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa jeho potreby a zodpovedá jeho finančnej situácii a pod. Finančný agent spotrebiteľského úveru bude povinný uviesť v reklame a dokumentoch určených pre spotrebiteľov rozsah svojich právomocí.

Zákon tiež v § 18 stanovil okruh informácií, ktoré bude musieť veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi v prípade povoleného prekročenia úveru. Pôjde o informácie o (1) úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, (2) podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, (3) indexe alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, (4) sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť. Ak pôjde o prekročenie trvajúce viac ako jeden mesiac, bude veriteľ povinný informovať spotrebiteľa o (1) prekročení, (2) výške prekročenej čiastky, (3) úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, (4) uplatniteľných sankciách, poplatkoch alebo úrokoch z omeškania a (5) iných možnostiach riešenia tohto prekročenia, vrátane ponuky iných úverových produktov. Tieto informácie bude veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi písomne alebo na inom trvanlivom médiu.

Veriteľ bude mať podľa § 7 ods. 1 povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru. Naopak, spotrebiteľ bude povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Podľa § 8 bude osoba spracovávať údaje o spotrebiteľoch za účelom posudzovania ich schopnosti splácania úverov povinná umožniť veriteľom z iného členského štátu Európskej únie prístup k údajom o spotrebiteľoch za rovnakých a nedisriminačných podmienok ako majú veritelia so sídlom v Slovenskej republike. Ak bude žiadosť o spotrebiteľský úver zamietnutá na základe výsledku nahliadnutia do takejto databázy údajov

Povolené prekročenie úveru

alebo do obdobnej databázy v inom členskom štáte Európskej únie, **veriteľ** bude povinný bezodkladne a bezplatne informovať spotrebiteľa o použitej databáze a o výsledku tohto nahliadnutia. Podľa § 12 ods. 1 bude mať veriteľ povinnosť počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere informovať spotrebiteľa o každej zmene úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi, a to najmenej 15 dní pred nadobudnutím účinnosti tejto zmeny.

Ukončenie právneho vzťahu

Zákon zavedie do slovenského právneho poriadku inštitút **odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy**. Podľa § 13 bude spotrebiteľ oprávnený odstúpiť od zmluvy o spotrebiteľskom úvere **bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní** odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo odo dňa, keď sú spotrebiteľovi doručené zmluvné podmienky. Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nebude obsahovať povinné zmluvné podmienky, začne lehota na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere plynúť od okamihu, keď spotrebiteľ tieto zmluvné podmienky obdržal. Spotrebiteľ bude po odstúpení od zmluvy povinný **zaplatiť veriteľovi istinu a úrok** z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať až do dňa splatenia istiny, a to **bezodkladne, najneskôr do 30 kalendárnych dní** po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Spotrebiteľ bude podľa § 14 oprávnený **vypovedať** kedykoľvek **s okamžitou platnosťou a bezplatne** zmluvu o spotrebiteľskom úvere na dobu neurčitú, ak sa zmluvné strany nedohodli na výpovednej lehote. Ak bola dohodnutá výpovedná lehota, táto **nesmie byť dlhšia ako jeden mesiac**. Na druhej strane **veriteľ** bude môcť **vypovedať zmluvu** o spotrebiteľskom úvere na dobu neurčitú, **ak to bude dohodnuté** v zmluve o spotrebiteľskom úvere, pritom výpovedná lehota nesmie byť kratšia ako dva mesiace. Zákon v ustanovení § 16 upraví **kompensáciu veriteľovi pri predčasnom splatení úveru**. Spotrebiteľ bude mať právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere tento **úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou**

lehotou splatnosti, pričom bude povinný veriteľovi **uhradiť úrok a náklady** vzniknuté za obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru až do jeho splatenia. Výška týchto nákladov nebude môcť presiahnuť **(1) 1 % výšky splateného spotrebiteľského úveru** pred lehotou splatnosti, v prípade ak obdobie medzi splatením spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti a dohodnutým dátumom ukončenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere **bude presahovať jeden rok** alebo **(2) 0,5 % výšky splateného spotrebiteľského úveru** pred lehotou splatnosti, ak toto obdobie **nebude presahovať jeden rok**. V súvislosti so splnením dlhu **nebude podľa § 17 ods. 3 možné splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom**. Ak veriteľ poruší uvedený zákaz, zodpovedá podľa § 17 ods. 4 za škodu vzniknutú spotrebiteľovi týmto porušením. Ustanovenia § 17 ods. 3 a 4 nadobudnú účinnosť dňa 1. januára 2011.

Zákon v § 19 ustanovuje **spôsob výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov** spotrebiteľského úveru odkazom na prílohu č. 2 zákona. Zároveň ustanovuje, že **pôjde o celkové náklady spotrebiteľa** spojené so spotrebiteľským úverom **s výnimkou poplatkov**, ktoré bude musieť spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú bude spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver.

Podľa § 20 bude každý poskytovateľ spotrebiteľského úveru **povinný byť zapísaný do registra** veriteľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktorý bude viesť Národná banka Slovenska. Veriteľ bude oprávnený **poskytovať úvery odo dňa zápisu** do tohto registra. Uvedené ustanovenie tiež vymedzuje **podmienky**, za splnenia ktorých bude môcť byť veriteľ zapísaný do registra a upravuje **aj postup tohto zápisu**. Kontrolu dodržiavania povinností ustanovených predmetným zákonom bude vykonávať **Slovenská obchodná inšpekcia**, ak osobitný zákon neustanoví inak. Kontrolný orgán bude môcť uložiť **pokutu do výšky**

Výpočet ročnej
percentuálnej
miery nákladov

70 000 eur a pri opakovanom alebo závažnom nedostatku až do výšky 140 000 eur.

ZMENA A DOPLNENIE NIEKTORÝCH ZÁKONOV

V súvislosti s vydaním predmetného zákona a potrebou transponovať **smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23. apríla 2008** o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o **zrušení smernice Rady 87/102/EHS** boli novelizované aj niektoré právne predpisy. Jedná sa o zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov, zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole

vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dovoľujeme si Vám dať do pozornosti, že problematike spotrebiteľských zmlúv bude venované **samostatné vydanie bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO Špeciál**.

ZÁKON O SLUŽBÁCH NA VNÚTORNOM TRHU

Dňa 1. júna 2010 nadobudne účinnosť **zákon č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o službách na vnútornom trhu“ alebo len „zákon“) s výnimkou tých častí, ktoré nadobudnú účinnosť dňa 1. januára 2012.

Zámerom prijatia zákona o službách na vnútornom trhu je transponovať do slovenského právneho poriadku **smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES** zo dňa 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu, ktorá vytvára priestor pre zlepšenie podmienok z hľadiska prístupu k službám, administratívnej spolupráce príslušných orgánov na vnútornom trhu EÚ, prístupu k informáciám v oblasti poskytovania služieb, cezhraničného poskytovania služieb, ako aj z hľadiska uznávania dokladov odbornej kvalifikácie vydaných v inom členskom štáte.

Zámerom smernice je liberalizovať služby, odstraňovať neprimerané, neopodstatnené a diskriminačné prekážky pri poskytovaní služieb a zjednocovať podmienky v oblasti poskytovania služieb v jednotlivých členských štátoch.

Zákon sa **vzťahuje na široké spektrum služieb**, ktorých poskytovanie je upravené v rôznych právnych predpisoch v pôsobnosti rôznych orgánov a inštitúcií, vymedzuje služby, ktoré nie je možné poskytovať na území Slovenskej republiky cezhranične, upravuje práva a povinnosti poskytovateľov služieb, práva príjemcov služieb, špecifikuje postupy pri uznávaní dokumentov vydaných v inom členskom štáte, upravuje činnosť jednotlivých kontaktných miest a spoluprácu s orgánmi iných členských štátov Európskej únie.

Službou sa na účely zákona o službách na vnútornom trhu v zmysle **§ 2 písm. a)**

Definícia služby	rozumie akákoľvek samostatne zárobková činnosť priemyselnej, výrobnnej, obchodnej alebo remeselnej povahy alebo činnosť v oblasti slobodných povolání, ktorá je príjemcovi služby poskytovaná spravidla za odplatu, činnosť znalcov, tlmočníkov a prekladateľov.	Urýchliť povoľovacie konanie by malo zavedenie tzv. inštitútu tichého súhlasu . V zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 vydá príslušný orgán žiadateľovi bezodkladne po doručení žiadosti o udelenie oprávnenia potvrdenie o prijatí žiadosti, v ktorom, okrem iného, musí žiadateľa informovať o tom, že ak príslušný orgán nerozhodne o udelení oprávnenia v ustanovenej lehote alebo v predĺženej lehote, oprávnenie sa považuje za udelené, ak takúto možnosť vzniku oprávnenia ustanovuje osobitný predpis, napr. zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.	Tichý súhlas
Uznávanie dokladov	Zákon upravuje v § 3 a nasl. uznávanie splnenia požiadaviek, a to tým spôsobom, že žiadatelia, ktorí už získali oprávnenie na poskytovanie služieb v inom členskom štáte, môžu na základe tohto oprávnenia poskytovať služby v Slovenskej republike, ak podmienky pre vydanie oprávnenia v inom členskom štáte sú rovnocenné alebo porovnateľné s podmienkami pre udelenie oprávnenia v Slovenskej republike. Zákon upravuje aj podmienky uznávania dokladov, ktoré slúžia na získanie oprávnenia a boli vydané v inom členskom štáte, ak sú určené na rovnaký alebo podobný účel ako v Slovenskej republike. Na účely preukázania určitej skutočnosti týkajúcej sa oprávnenia na poskytovanie služieb, pokiaľ to vyžaduje osobitný predpis, napr. zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „živnostenský zákon“) alebo zákon č. 586/2003 o advokácii v znení neskorších predpisov, môže žiadateľ o udelenie oprávnenia predložiť originál alebo kópiu dokladu z iného členského štátu , ktorý slúži na rovnaký účel alebo je z neho zrejmé, že podmienka je preukázaná, spolu s neovereným prekladom takéhoto dokladu do štátneho jazyka . Predloženie originálu dokladu, jeho úradne osvedčenej kópie alebo úradne osvedčeného prekladu sa vyžaduje, iba ak tak ustanovuje osobitný predpis. Doklad, jeho kópiu alebo jeho preklad v prípade pochybností príslušný orgán overí prostredníctvom informačného systému vnútorného trhu , ktorý informácie poskytuje na základe žiadosti príslušného orgánu. Žiadosť o udelenie oprávnenia možno podať aj prostredníctvom jednotného kontaktného miesta, a to aj elektronicky podpísanú zaručeným elektronickým podpisom . Príslušný orgán na základe žiadosti o udelenie oprávnenia poskytne bezodkladne informáciu o podmienkach, ktoré musia byť splnené na udelenie oprávnenia.	Zákon v ustanovení § 6 taxatívne vymenúva údaje, o ktorých je poskytovateľ služby a cezhraničný poskytovateľ služby povinný pred poskytnutím služby alebo pred podpísaním zmluvy o poskytnutí služby príjemcu zrozumiteľne a jednoznačne informovať . Tieto informácie je poskytovateľ služby povinný sprístupniť prostredníctvom informácií dostupných na mieste, kde je služba poskytovaná alebo kde sa uzatvára zmluva, informačných dokumentov určených príjemcovi služby, elektronických komunikačných prostriedkov, najmä uvedením údajov na internetovej stránke poskytovateľa služby. Prijemca služby môže poskytovateľa požiadať o poskytnutie aj ďalších informácií vymedzených v zákone, napr. informácií o kódexe správania, ktorý sa poskytovateľ služby zaviazal dodržiavať, o tom, kde možno do kódexu nahliadnuť elektronickými komunikačnými prostriedkami, prípadne v ktorých jazykoch je prístupný a poskytovateľ je následne povinný mu ich sprístupniť.	Práva a povinnosti poskytovateľa služby
		Naopak, právom poskytovateľa služby je právo na slobodnú obchodnú komunikáciu . V ustanovení § 7 ods. 1 zákon o službách na vnútornom trhu obchodnú komunikáciu pozitívne definuje ako prezentáciu služieb, tovaru, obchodného mena, ochrannej známky a iných práv a záväzkov súvisiacich s poskytovaním služby v médiách a v každej podobe. V zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 obchodnou komunikáciou nie sú (1) informácie umožňujúce priamy prístup k činnosti podniku alebo osoby, najmä názov domény alebo adresa elektronic-	Definícia obchodnej komunikácie

kej pošty **a (2)** oznámenie týkajúce sa tovaru, služieb alebo obchodného mena osoby zostavené nezávisle, najmä ak nie sú poskytnuté za finančnú odplatu.

Právom cezhraničného poskytovateľa je **poskytovať služby na území Slovenskej republiky**, ak spĺňa podmienky pre poskytovanie týchto služieb podľa štátu usadenia, ak zákon o službách na vnútornom trhu neustanovuje inak.

Informačné centrum pre príjemcov služieb

Za účelom poskytovania **(1)** všeobecných informácií o požiadavkách uplatňovaných v iných členských štátoch v súvislosti s prístupom k činnostiam v oblasti služieb a ich vykonávaním, **(2)** všeobecných informácií o možnostiach riešenia sporu medzi poskytovateľom služby a príjemcom služby **a (3)** kontaktných údajov združení založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa, vrátane Európskeho spotrebiteľského centra, kde môžu poskytovatelia služieb alebo príjemcovia získať praktickú pomoc, bolo zákonom zriadené **informačné centrum pre príjemcov služieb**, ktorého úlohy vykonáva Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

Zákon v **§ 11** umožnil žiadateľom a poskytovateľom splniť si prostredníctvom **jednotného kontaktného miesta** povinnosti súvisiace s udelením oprávnenia a poskytovaním služieb. Úlohy a príslušnosť jednotného kontaktného miesta upravuje prostredníctvom sprievodnej novelizácie zákona o službách na vnútornom trhu živnostenský zákon.

Informačný systém vnútorného trhu

Nový zákon o službách na vnútornom trhu zavádza **Informačný systém vnútorného trhu** (ďalej len „Informačný systém“), prostredníctvom ktorého je možné skúmať splnenie požiadaviek alebo overovať iné skutočnosti potrebné pre vydanie oprávnenia na poskytovanie služby podľa ustanovenia **§ 3** zákona. Slúži aj na poskytovanie alebo overovanie údajov potrebných pre výkon dozoru príslušných orgánov. Informácie, ktoré príslušný orgán v konaní o udelení oprávnenia získal prostredníctvom Informačného systému, majú pre príslušný orgán **rovnakú právnu záväznosť** ako informácie uvedené žiadateľom v žiadosti o udelenie oprávnenia alebo v priložených listinách.

Ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu, Informačný systém vnútorného trhu je **technickým nástrojom pre zistenie administratívnej spolupráce** medzi členskými štátmi. Dozor v rámci Informačného systému budú vykonávať orgány štátnej správy, a to Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky a Komora geodetov a kartografov Slovenskej republiky.

Ako vyplýva zo spoločných ustanovení zákona, činnosti príslušných orgánov podľa zákona o službách na vnútornom trhu koordinuje Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

Do pozornosti si Vám dovoľujeme dať aj niektoré zo sprievodných novelizácií vykonaných zákonom o službách na vnútornom trhu vo viacerých osobitných predpisoch.

Sprievodné novelizácie

S cieľom zjednodušenia administratívnej náročnosti boli vykonané zmeny v **živnostenskom zákone**. Z dôvodu zrušenia inštitútu koncesie nie je potrebné ďalej živnosti členiť. Podľa nového znenia ustanovenia **§ 10 ods. 2** tohto zákona sa preukazom živnostenského oprávnenia rozumie osvedčenie o splnení podmienok ustanovených zákonom alebo výpis zo živnostenského registra. Novelizované znenie **§ 45a** živnostenského zákona umožňuje zároveň s ohlásením uviesť aj údaje a predložiť doklady vyžadované podľa zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri v znení neskorších predpisov pre návrh na zápis údajov do obchodného registra, čiže umožní **podávanie návrhov na zápis do obchodného registra** prostredníctvom živnostenských úradov. Ďalšiu významnú zmenu prináša nové znenie **§ 47 ods. 1**, v zmysle ktorého namiesto živnostenského listu budú vydávané zjednodušené doklady, a to **osvedčenia o živnostenskom oprávnení**. V zmysle ustanovenia **§ 47 ods. 2 písm. d)** živnostenského zákona môže osvedčenie o živnostenskom oprávnení obsahovať aj **viac predmetov podnikania**. Doplne-

ním § 57 o ods. 4 až 6 sa podnikateľovi umožňuje **oznámiť** miestne príslušnému živnostenskému úradu **pozastavenie živnosti**. Účinky pozastavenia nastávajú dňom doručenia oznámenia živnostenskému úradu alebo, ak je v ňom uvedený neskorší dátum, tak týmto dátumom. Pozastavenie živnosti je možné najmenej na šesť mesiacov, najviac však na tri roky. Zrušením ustanovenia § 58 ods. 2 písm. c) dochádza, vzhľadom na horeuvedené, k nahradeniu rozhodovania o pozastavení živnosti živnostenským úradom podaním jednoduchého oznámenia. Výrazné zjednodušenie prinesie aj zrušenie miestnej príslušnosti živnostenského úradu pri vydávaní výpisov zo živnostenského úradu, čo je umožnené **centralizáciou databázy živnostenského registra**. Z tohto dôvodu bude možné výpis vydať na ktoromkoľvek živnostenskom úrade.

(4) možnostiach prístupu k verejnej časti registra s databázami poskytovateľov služieb, (5) všeobecne dostupných spôsoboch riešenia sporov súvisiacich so vznikom oprávnenia na podnikanie alebo s možnosťou poskytovania služieb a vlastným poskytovaním služieb.

Jednotné kontaktné miesto prijíma od fyzických osôb alebo právnických osôb uchádzajúcich sa o oprávnenie prevádzkovať živnosť alebo o oprávnenie na podnikanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia (1) ohlásenia živnosti podľa tohto zákona, (2) údaje a doklady, vrátane správnych poplatkov, ktoré sú vyžadované podľa osobitných zákonov na účely predloženia žiadosti o oprávnenie na podnikanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných zákonov, (3) údaje potrebné na registráciu a oznámenia daňovníka podľa osobitného predpisu, (4) údaje potrebné na prihlásenie sa do systému povinného zdravotného poistenia a oznámenie zmeny platiteľa poistného na účely zdravotného poistenia, (5) údaje a doklady, vrátane súdnych poplatkov, vyžadované podľa osobitného zákona na účely zápisu údajov do obchodného registra, (6) údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.

Ďalej si Vás dovoľujeme upozorniť na **sprievodnú novelizáciu vykonanú v zákone č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri** v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je v zmysle nového ustanovenia § 5b možné podať **návrh na zápis údajov** do obchodného registra, tzv. prvozápis, **aj prostredníctvom jednotného kontaktného miesta**, ktoré zabezpečí doručenie návrhu na zápis elektronickými prostriedkami podpísaný zaručeným elektronickým podpisom jednotného kontaktného miesta alebo prevádzkovateľa informačného systému živnostenského podnikania registrovému súdu. Listiny, ktoré sú súčasťou návrhu na zápis, možno podať v elektronickej podobe alebo v listinnej podobe. V prípade podania v listinnej podobe zabezpečí jednotné kontaktné miesto ich prevod do elektronickej podoby.

Jednotné kontaktné miesto

Ako sme Vás informovali vyššie, ustanovenie § 11 zákona o službách na vnútornom trhu umožňuje žiadateľom a poskytovateľom splniť si povinnosti súvisiace s udelením oprávnenia a s poskytovaním služieb prostredníctvom jednotného kontaktného miesta. Podľa dôvodovej správy k zákonu **umožnia jednotné kontaktné miesta** najmä budúcim poskytovateľom **splniť si na jednom mieste** viaceré zákonné povinnosti súvisiace so získaním oprávnenia, a to vo vzťahu k viacerým inštitúciám. V zmysle novelizovaného § 66b ods. 2 písm. c) živnostenského zákona pre služby podľa zákona o službách na vnútornom trhu plní úlohy jednotného kontaktného miesta obvodný úrad v sídle kraja. Jednotné kontaktné miesto poskytuje informácie o (1) všeobecných a osobitných podmienkach podnikania a o podmienkach poskytovania služieb na území Slovenskej republiky, (2) postupoch vybavovania náležitostí spojených s možnosťou získania oprávnenia na podnikanie a prístupu k poskytovaniu služieb, (3) kontaktoch na orgány, ktoré sú podľa osobitných predpisov príslušné na rozhodovanie vo veciach podnikania a poskytovania služieb a na iné subjekty, ktoré môžu poskytovateľom služieb alebo príjemcom služieb ponúknuť praktickú pomoc,

NOVÝ ZÁKON O NEPRIMERANÝCH PODMIENKACH V OBCHODNÝCH VZŤAHOCH

Dňa 8. apríla 2010 bol uverejnením v Zbierke zákonov vyhlásený **zákon č. 140/2010 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch medzi odberateľom a dodávateľom tovaru**, ktorým sú potraviny (ďalej len „zákon“), ktorý nadobudol **účinnosť dňa 1. mája 2010**. Predmetný zákon zrušil zákon č. 172/2008 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 30/1992 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 55/2009 Z. z. Poslednú novelu tohto zákona sme Vám priblížili vo **vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO 5/2009**. Vzhľadom na skutočnosť, že tento zákon bol v praxi neúčinný, čo vychádza najmä z nedokonalosti právneho textu a z neúčinného kontrolného mechanizmu, bola nevyhnutná jeho novelizácia. Keďže bolo potrebné vykonať väčšie množstvo zmien, vláda Slovenskej republiky navrhla prijať úplne nový zákon.

V predmetnom zákone prišlo oproti predchádzajúcej právnej úprave k niekoľkým zásadným zmenám. Ide najmä o zúženie pôsobnosti zákona **len na agropotravinárske komodity, odstránenie pojmu ekonomická závislosť a zvýšenie taxatívne vymedzeného počtu neprimeraných podmienok**. Dôvodom na zúženie pôsobnosti zákona bola skutočnosť, že v praxi sú neprimeraným podmienkam vystavení takmer výlučne dodávatelia potravín. Pojem ekonomická závislosť bol zo zákona odstránený najmä preto, že v praxi nebolo možné preukázať ekonomickú závislosť odberateľa na dodávateľovi, teda nebolo možné účinne aplikovať zákon na takéto právne vzťahy.

(ďalej len „tovar“) alebo **služby** spojené s predajom tovaru, **(2) kontrolu** neprimeraných podmienok a **(3) konanie** vo veciach neprimeraných podmienok. Podobne ako predchádzajúca právna úprava má zákon zamedziť neprimeraným podmienkam v obchodných vzťahoch medzi odberateľmi a dodávateľmi tovaru, ale vzťahuje sa len na právne vzťahy v oblasti potravinárskych tovarov. Pôvodne bol v návrhu zákona zakotvený aj zákaz predaja potravinárskeho tovaru konečnému spotrebiteľovi pod jeho nákupnú cenu, nakoniec sa však do konečnej podoby zákona tento návrh nedostal.

Zákon vymedzuje pojmy **(1) účastník obchodného vzťahu**, ktorým je podnikateľ podľa Obchodného zákonníka, ktorý je odberateľom alebo dodávateľom tovaru, **(2) obchodný vzťah** ako vzťah medzi odberateľom a dodávateľom tovaru upravený Obchodným zákonníkom, **(3) všeobecné obchodné podmienky** ako obchodné podmienky upravené Obchodným zákonníkom, **(4) peňažné plnenie**, ktorým je platba poskytnutá účastníkom obchodného vzťahu súvisiaca s dodávkou tovaru, vrátane platby na obchodné aktivity odberateľa tovaru, najmä zľavy, dary, bonusy, rabaty alebo skontá, **(5) nepeňažné plnenie**, ktorým je iné ako peňažné plnenie súvisiace s dodávkou tovaru, najmä vecné dary a služby, marketingová podpora pri otvorení novej prevádzkarne, rozvoz tovaru zo skladov odberateľa do jeho prevádzkarní, **(6) obchodná aktivita** ako aktivita, za ktorú sa považuje aj reklamná akcia a letáková akcia vrátane tlače a distribúcie, akcia na podporu ďalšieho predaja tovaru, rozhlasová produkcia v prevádzkarni.

Vymedzenie pojmov

Pôsobnosť zákona Predmetný zákon upravuje **(1) vymedzenie neprimeraných podmienok** v obchodných vzťahoch (ďalej len „neprimerané podmienky“) medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú **potraviny**

Zákon v **§ 3** ustanovuje povinnosť odberateľa **poskytnúť dodávateľovi** na jeho požiadanie **všeobecné obchodné podmienky**, pričom každý následný nákup alebo predaj musí byť fakturo-

vaný. Tieto všeobecné podmienky zahŕňajú (1) podmienky nákupu tovaru, (2) cenové podmienky, (3) zníženie cien, (4) podmienky úhrady, (5) stanovenie objemu nákupu tovaru podľa § 409 Obchodného zákonníka, (6) služby súvisiace s obchodnou spoluprácou pri propagácii a ďalších marketingových aktivitách spojených s dodanými potravinami.

Neprimerané podmienky

Zákon v § 3 taxatívne vymedzuje **neprimerané podmienky ako peňažné plnenie dodávateľa** (1) za jeho zaradenie do registra dodávateľov u odberateľa, (2) za zaradenie jeho tovaru do evidencie výrobkov predávaných odberateľom a úhradu za prevádzku elektronických zariadení, (3) za využitie distribučnej siete odberateľa, (4) za časovo obmedzené umiestnenie tovaru dodávateľa v prevádzkarni odberateľa, (5) na obchodné aktivity odberateľa zamerané na podporu predaja odberateľa, (6) za platby na obchodné aktivity odberateľa tovaru, na tovar dodávaný a predávaný pod obchodnou značkou odberateľa, najmä zľavy, dary, bonusy, rabaty a skontá, (7) za umiestnenie jeho tovaru na určitom mieste v prevádzkarni odberateľa, (8) za realizáciu obchodnej propagácie odberateľa, nákupu alebo investícií odberateľa, hlavne v rámci obnovy prevádzkarní alebo v rámci rozširovania obchodnej siete odberateľa alebo na budovanie a prevádzku zúčtovacích alebo nákupných a logistických stredísk odberateľa, (9) za dodatočné kompenzácie zníženého zisku ako predpokladal odberateľ so spätnou platnosťou, (10) za zvýšený predaj tovaru dodávateľa ako predpokladal odberateľ so spätnou platnosťou, (11) za služby poskytované treťou osobou zamerané na podporu predaja odberateľa a jeho propagáciu, (12) za návštevy nákupcu odberateľa u nových alebo perspektívnych dodávateľov, (13) za dizajn súvisiaci s vonkajšou prezentáciou a zabalením a (14) za spotrebiteľský a trhový prieskum vykonávaný odberateľom. Uvedené peňažné plnenia sú však neprimeranými podmienkami **len vtedy, ak celková suma peňažného plnenia je viac ako 3 % z ročných tržieb** dodávateľa za tovar predaný jednotlivému odberateľovi v kalendárnom roku, kedy došlo k pe-

ňažnému plneniu, pričom do sumy peňažného plnenia a ročných tržieb sa **nezahŕňa daň z pridanej hodnoty** a v prípade tovaru, na ktorý sa uplatňuje spotrebná daň, ani **spotrebná daň**.

Podľa § 3 zákona sa za neprimeranú podmienku považuje okrem peňažných plnení uvedených v predchádzajúcom odseku aj (1) peňažné plnenie za služby, ktoré neboli poskytnuté, (2) vykonávanie kontrol priestorov výrobcu alebo dodávateľa odberateľom alebo ním poverenou fyzickou alebo právnickou osobou na náklady výrobcu alebo dodávateľa, vrátane požadovania vykonania rozborov a skúšok predmetných potravín na náklady výrobcu alebo dodávateľa, (3) vrátenie tovaru odberateľom dodávateľovi na náklady dodávateľa bez právneho dôvodu, (4) povinnosť neodôvodnenej výmeny dodaného tovaru na náklady dodávateľa, (5) určenie lehoty na splnenie peňažného záväzku dlhšej ako 30 dní odo dňa doručenia faktúry za dodaný tovar, (6) zníženie dohodnutej ceny tovaru za zaplatenie peňažného záväzku do lehoty splatnosti, (7) požadovanie dodatočného nepeňažného plnenia účastníkom obchodného vzťahu po odovzdaní a prevzatí tovaru, (8) prenesenie sankcií, uložených kontrolnými orgánmi účastníkovi obchodného vzťahu, na druhého účastníka tohto vzťahu bez právneho dôvodu, (9) prenesenie sankcií za riešenie sťažností konečného spotrebiteľa odberateľom vrátením peňazí za tovar vo výške maloobchodnej ceny alebo výmenou tovaru okrem prípadov, ak odberateľ písomne vyrozumie dodávateľa o tejto sťažnosti, ktorej príčinou bola odôvodnená chyba dodávateľa, (10) okamžité vypovedanie zmluvy o opakujúcom sa plnení bez výpovednej lehoty a bez dôvodu, (11) podmieňovanie možnosti postúpenia pohľadávky bez písomného zdôvodnenia dlžníka, (12) vylúčenie nároku na úroky z omeškania za oneskorené splnenie peňažného záväzku, (13) dodatočné zníženie dohodnutej ceny dodaného tovaru odberateľom na náklady dodávateľa bez osobitnej uzavretej písomnej dohody odberateľa s dodávateľom o dôvode a rozsahu zníženia dohodnutej ceny, (14) predaj tovaru odberateľom za vyššiu cenu ako bola

dohodnutá cena dodaného tovaru v konkrétnej časovo vymedzenej propagačnej akcii, (15) neprevzatie vopred dohodnutého objemu tovaru dodávaného a predávaného pod obchodnou značkou odberateľa, (16) predaj tovaru odberateľom konečnému spotrebiteľovi za nižšiu jednotkovú cenu ako uhradil za dodávku toho istého druhu tovaru dodávateľovi okrem prípadov, ak ide o predaj tovaru, ktorého dôvodom je zrušenie predajne, ukončenie alebo zmena obchodnej činnosti alebo o predaj tovaru s uvedeným dátumom spotreby uplynutím troch štvrtín doby spotreby alebo o výpredaj sezónneho tovaru alebo o predaj poškodeného tovaru, (17) financovanie propagačných akcií odberateľa dodávateľom, (18) požadovanie kratšej doby čerpania trvanlivosti tovaru dodávateľom ako umožňuje zákon, (19) vykonanie vzájomného zápočtu pohľadávok z obchodného vzťahu bez predchádzajúceho písomného súhlasu dodávateľa, (20) podmienovanie predaja tovaru dodávateľa výrobou výrobkov pod privátnou značkou odberateľa, (21) odmietnutie uviesť na obale výrobku predávaného pod obchodnou značkou odberateľa meno a adresu dodávateľa, pokiaľ tento o to požiadava, (22) retroaktívne peňažné plnenia k propagačným aktivitám odberateľa, ktoré sa uskutočnili v minulosti a neboli predmetom zmluvného vzťahu, (23) dohodnutie inej doby, kedy sa stane odberateľ vlastníkom tovaru, ako je dátum prevzatia tovaru odberateľom.

Za **neprimeranú podmienku** sa, naopak, **nepovažuje** peňažné plnenie za využitie distribúcie odberateľa, ak dodávateľ nemá možnosť dodať odberateľovi tovar v dohodnutom objeme a na dohodnuté miesto iným spôsobom. Dohodnúť **neprimerané podmienky** medzi účastníkmi obchodných vzťahov zákon v § 3 výslovne zakazuje.

Kontrolná činnosť Podľa § 6 zákona vykonáva kontrolu neprimeraných podmienok Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), pričom na výkon kontroly môže na účely rozhodovania prizvať podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov ne-

strannú právnickú osobu alebo fyzickú osobu. Kontrolu môže ministerstvo vykonať z (1) vlastného podnetu, (2) podnetu účastníka obchodného vzťahu, (3) podnetu profesijnej organizácie oprávnenej podľa stanov, štatútu alebo písomného splnomocnenia alebo (4) podnetu verejnoprávnej samosprávnej inštitúcie vo veciach ochrany práv a oprávnených záujmov jej členov. Každý **podnet** iný ako vlastný **musí obsahovať** (1) identifikáciu predkladateľa podnetu, (2) identifikáciu toho, proti komu je podnet podaný a (3) opis predmetu podnetu. V prípade, ak podnet neobsahuje uvedené náležitosti, ministerstvo vyzve predkladateľa podnetu, aby ich v určenej lehote doplnil a súčasne ho poučí, že inak kontrolu nezačne. **Predmetom kontroly** môžu byť **údaje, informácie, doklady a písomnosti**, z ktorých sa dá zistiť, že boli **dohodnuté a uplatňované neprimerané podmienky** medzi účastníkmi obchodného vzťahu. Ak zákon neustanovuje inak, pri výkone kontroly sa postupuje podľa § 8 až 15 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

Ministerstvo po preukázaní kontrolou, že bola dohodnutá neprimeraná podmienka, (1) určí účastníkom obchodného vzťahu **lehotu na odstránenie neprimeranej podmienky**, (2) uloží účastníkovi obchodného vzťahu, ktorý získal z neprimeranej podmienky prospech, **povinnosť vrátiť peňažné plnenie** poskytnuté na základe neprimeranej podmienky a (3) uloží pokutu až do výšky 300 000 eur. Ministerstvo je oprávnené pri výkone kontroly uložiť pokutu do výšky 5 000 eur aj účastníkovi obchodného vzťahu, ak neplní povinnosti (1) predložiť v určenej lehote požadované podklady alebo informácie, (2) predložiť pravdivé a úplné podklady alebo informácie a umožniť ich preverenie, (3) umožniť vstup do objektov kontrolovaného subjektu alebo (4) poskytnúť informácie od zamestnancov kontrolovaného subjektu. **Pri uložení pokuty podľa predchádzajúcej vety** ministerstvo **uloží** kontrolovanému subjektu **primeranú lehotu** na odstránenie neprimeranej podmienky, pri jej neodstránení v určenej lehote môže ministerstvo **uložiť pokutu** aj

opakovane, a to až do dvojnásobku výšky uloženej pokuty. Podľa § 7 zákona možno konanie o uložení pokuty začať do 1 roka odo dňa, keď sa ministerstvo o porušení povinnosti dozvedelo, najneskôr do 3 rokov, kedy k porušeniu povinnosti došlo. Ministerstvo je podľa § 8 zákona povinné na svojej internetovej stránke každoročne do 31. januára zverejniť informáciu o počte začatých a o počte ukončených kontrol

v predchádzajúcom kalendárnom roku. V § 10 je ustanovená povinnosť účastníkov obchodných vzťahov uviesť zmluvy uzavreté pred 1. májom 2010 do súladu s predmetným zákonom v termíne do dňa 30. septembra 2010. Kontroly začaté pred 1. májom 2010 sa ukončia podľa predmetného zákona, ministerstvo je povinné o tom písomne upovedomiť kontrolované subjekty.

ZÁKON O ZAHRANIČNEJ SLUŽBE

Dňa 1. júla 2010 nadobudne účinnosť zákon č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o zahraničnej službe“ alebo len „zákon“) s výnimkou tých častí, ktoré nadobudnú účinnosť dňa 1. januára 2011, resp. účinnosť nadobudli už dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov SR, teda dňa 10. apríla 2010. Zákon o zahraničnej službe je v postavení lex specialis k zákonu č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o štátnej službe“) a zákonu č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone práce vo verejnom záujme“).

Cieľom zákona je riešiť otázky spojené s dlhodobým pôsobením zamestnancov v cudzine a osobitné požiadavky zahraničnej služby, ktoré v platnej právnej úprave dosiaľ absentovali. Zamestnanci v zahraničnej službe majú na základe tohto zákona v štátnozamestnaneckých a pracovnoprávných vzťahoch ustanovené určité odchýlky od všeobecného režimu štátnej služby, resp. výkonu práce vo verejnom záujme. Tento zákon má položiť solídne a efektívne základy pre výkon zahraničnej služby.

či niektoré osobitosti vykonávania štátnej služby v služobnom úrade alebo práce vo verejnom záujme u zamestnávateľa, ktorým je Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Zahraničnú službu v prvej časti čl. I v ustanovení § 4 ods. 1 zákon definuje ako štátnu službu vykonávanú podľa zákona o štátnej službe alebo výkon práce vo verejnom záujme podľa zákona o výkone práce vo verejnom záujme, ak sú vykonávané na zastupiteľskom úrade, t.j. zahraničnú službu definuje prostredníctvom miesta, kde sa vykonáva. Zahraničná služba je budovaná na princípoch jednotnosti, profesijnej cti, kariérneho rastu a mobility spoločne s princípmi podľa zákona o štátnej službe, napr. princípe etiky. Tieto princípy sú premietnuté do jednotlivých ustanovení navrhovaného zákona, resp. sú aj základom pre jeho výklad.

Obsahom druhej časti je definovanie postavenia, zriaďovania a zrušovania zastupiteľského úradu, ktorým rozumieme diplomatickú misiu, stálu misiu pri medzinárodnej organizácii alebo medzinárodnom zoskupení, konzulárny úrad a osobitnú misiu. Formy zastupiteľských úradov ako aj vymedzenie diplomatických a konzulárnych funkcií vychádzajú z Viedenského dohovoru.

V tretej časti čl. I zákona je upravené vykonávanie zahraničnej služby, konkrétne špecifikovanie takých okruhov zahraničnej služby akými sú (1) povinnosť štátneho zamestnanca alebo zamestnanca vykonávajúceho práce vo

Zahraničná služba

Vykonávanie zahraničnej služby

Predmet úpravy Predmetom úpravy zákona o zahraničnej službe sú viaceré okruhy vzťahov, predovšetkým sa jedná o princípy vykonávania zahraničnej služby, postavenie a činnosť zastupiteľských úradov, diplomatické hodnosti zamestnancov v zahraničnej službe, práva a povinnosti zamestnancov v zahraničnej službe,

verejnom záujme pred začatím výkonu zahraničnej služby absolvovať prípravu podľa zákona o štátnej službe a zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, (2) základnú prípravu v oblasti diplomatického protokolu a etikety ministerstvo zabezpečí aj manželovi vedúceho zastupiteľského úradu, ktorý má vedúceho zastupiteľského úradu nasledovať do miesta výkonu zahraničnej služby, takéto nasledovanie sprevádzajúcou osobou zabezpečí na základe žiadosti zamestnanca v zahraničnej službe služobný úrad, (3) možnosť čerpania služobného alebo pracovného voľna v rozsahu troch služobných alebo pracovných dní na vybavenie rodinných, osobných alebo majetkových záležitostí v súvislosti s dočasným vyslaním alebo výkonom práce vo verejnom záujme v zahraničí, za ktoré patrí funkčný plat, z rovnakých dôvodov a v rovnakom rozsahu umožňuje čerpať služobné alebo pracovné voľno zamestnancovi v zahraničnej službe pred ukončením jej vykonávania. V ustanovení § 17 zákona sú definované **diplomatické hodnosti a konzulárne triedy**. V § 18 a nasl. sú nad rámec povinností a obmedzení upravených v osobitných predpisoch doplnené ďalšie, vyplývajúce zo špecifik zahraničnej služby. Špecifickou oblasťou pre výkon zahraničnej služby je aj **oblasť náhrady škody**. Ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu, rozdielna úprava rozsahu náhrady škody vychádza z potrieb aplikačnej praxe a snahy dosiahnuť určitú mieru proporcionality pri rozsahu zodpovednosti za škodu, ako ich ministerstvo identifikovalo zo skúseností z tejto oblasti v minulosti.

Odborná skúška
a hodnotenie kvality
vykonávania
zahraničnej služby

Novoprijatí zamestnanci Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky sa podľa § 21 zákona po absolvovaní adaptačného vzdelávania **podrobia odbornej skúške**, ktorá sa vykonáva pred skúšobnou komisiou. V prípade, že štátny zamestnanec nevyhoví požiadavkám odbornej skúšky, má **nárok jedenkrát skúšku opakovať**, o toto opakovanie však musí do piatich dní od doručenia oznámenia o neúspešnom vykonaní odbornej skúšky písomne požiadať, v opačnom prípade sa márnym uplynutím uvedenej lehoty končí štátnoza-

mestnanecký pomer štátneho zamestnanca v služobnom úrade. Štátnozamestnanecký pomer sa končí taktiež neúspešným opakovaním odbornej skúšky dňom doručenia oznámenia o neúspešnom vykonaní opakovanej skúšky. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na štátnych zamestnancov vykonávajúcich štátnu službu k 30. júnu 2010 v služobnom úrade, ktorým je ministerstvo.

Ministerstvo bude podľa ustanovenia § 27 zákona o zahraničnej službe vykonávať aj **hodnotenie kvality vykonávania štátnej služby a práce vo verejnom záujme a plnenia** jednotlivých úloh v rámci tohto vykonávania, a to vo vzťahu k štátnym zamestnancom v služobnom úrade, ktorým je ministerstvo a zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme, ktorých zamestnávateľom je ministerstvo. Vzhľadom na túto skutočnosť ministerstvo **zabezpečí aj vzdelávanie zamestnancov** v štátnej službe.

Z prechodných ustanovení zákona o zahraničnej službe vyplýva, že konania, ktorých predmetom sú právne vzťahy zo štátnozamestnaneckého pomeru alebo pracovnoprávne vzťahy zamestnancov v zahraničnej službe začaté pred účinnosťou tohto zákona a ktoré neboli právoplatne skončené, sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov.

Sprievodné novelizácie boli prostredníctvom zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe vykonané v 13-tich predpisoch. Do pozornosti si Vám dovoľujeme dať predovšetkým novelu zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov, podľa ktorej doplnením § 26a, 26b a 26c zákon rieši problematickú oblasť **náhrady výdavkov na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a starobné dôchodkové poistenie manžela**, ktorý nasleduje zamestnanca do miesta dočasného vyslania a tiež náhradu cestovných výdavkov na účel dovolenky. Ďalej zákon o výkone práce vo verejnom záujme zavádza **jednorazové mimoriadne odškodnenie** pre zamestnanca, ktorého miesto výkonu práce bolo dohodnuté na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v zahraničí a ktorý bol uzna-

Intertemporálne
ustanovenia

Sprievodné
novelizácie

ný invalidným v dôsledku teroristických útokov, vojnových udalostí a živelných udalostí v súvislosti s výkonom práce vo verejnom záujme v zahraničí. Novelou zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme

v znení neskorších predpisov bola zavedená **náhrada za sťažené životné podmienky** počas výkonu práce vo verejnom záujme v zahraničí. Náhrada za sťažené životné podmienky bola novelou upravená aj v ustanovení § 101a zákona o štátnej službe.

NOVELA ZÁKONA O STRELNÝCH ZBRANIACH A STRELIVE

Dňa 24. marca 2010 bol uverejnením v Zbierke zákonov vyhlásený **zákon č. 92/2010 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „**novela**“). Novela nadobudne **účinnosť dňa 28. júla 2010.**

Účelom prijatia novely je **transponovať** do slovenského právneho poriadku **smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/51/ES zo dňa 21. mája 2008**, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 91/477/EHS o kontrole získavania a vlastníctva zbraní a **odstrániť tak nedostatky** súčasnej právnej úpravy, ktoré vyplývajú z praxe. V ďalšom texte Vám priblížime najdôležitejšie zmeny, ktoré budú novelou vykonané.

Nové pojmy Ustanovenie **§ 2** bude nahradené novým znením, pričom v novom znení budú okrem pojmov upravených v súčasnej právnej úprave vymedzené aj nové pojmy, a to **(1) replika zbrane** ako funkčná kópia zbrane, ktorej tvar a rozmery sú zhodné s pôvodnou zbraňou, ale technologický postup výroby ani materiál súčastí nemusí byť zhodný s pôvodnou zbraňou, **(2) napodobenina zbrane** ako funkčná kópia zbrane, ktorej tvar, rozmery a technologický postup výroby ani materiál súčastí nemusí byť zhodný s pôvodnou zbraňou, **(3) tlmič hluku výstrelu** ako zariadenie na obmedzenie ústového tresku, **(4) noktovízor**, ktorým je prístroj na nočné videnie, vybavený elektrooptickým meničom slúžiacim na vytvorenie viditeľného svetla zo zbytko-

vého svetla alebo prísiviením laserovým infražiaričom alebo diódovým infražiaričom na zosilnenie svetla, **(5) termovízia** ako zariadenie umožňujúce získať viditeľný obraz o rozložení tepelných polí na snímanom povrchu. Okrem nových pojmov novela aj **nanovo vymedzí, prípadne doplní pojmy** **(1) zbraň** ako prenosné zariadenie, ktoré vystreľuje, je konštruované alebo môže byť upravené tak, aby vystreľovalo strelu a ktorého princípom funkcie je okamžité uvoľnenie energie pri výstrele; za zbraň sa považuje aj jej hlavná časť, súčasť zbrane, replika zbrane a napodobenina zbrane, **(2) hlavná časť zbrane**, ktorou je hlaveň, nábojová komora, vložná hlaveň, valec revolvera, záver, ktoré sú ako oddelené predmety zahrnuté do kategórie zbraní, na ktoré sú alebo majú byť namontované, **(3) súčasť zbrane** ako prvok alebo náhradný diel osobitne skonštruovaný pre zbraň a podstatný pre jej funkciu, vrátane hlavne, rámu, tela, záveru, puzdra záveru alebo valca revolvera, záporníka a akéhokoľvek zariadenia určeného alebo upraveného na tlmenie zvuku vyvolaného výstrelom zo zbrane, **(4) rez zbrane** ako úprava zbrane ustanoveným postupom, pri ktorom sa aspoň čiastočne odkryje vnútorná konštrukcia zbrane, **(5) strelivo** ako náboj alebo nábojka; za strelivo sa považuje aj komponent streliva, **(6) komponent streliva**, ktorým je zápalka, výmetová náplň alebo strela, ktoré sa používajú v zbraniach, **(7) rez streliva** ako úprava streliva ustanoveným postupom, pri ktorom sa aspoň čiastočne odkryje vnútorná konštrukcia streliva a **(8) maketa streliva**, ktorou je strelivo tvarovo a rozmerovo zhodné s pôvodným strelivom, ktoré neobsahuje výbušniny alebo iné aktívne náplne,

vrátane civilného školského streliva alebo vojenského školného streliva určeného pre výcvik alebo školenie.

Nové druhy zbraní a striel

Novelou budú tiež **zmenené § 3 až 7**, ktoré rozdeľujú zbrane do štyroch kategórií, a to do triedy A, B, C a D. Najpodstatnejšou zmenou je zavedenie nových druhov zbraní. Novelou sa zavádza zbraň **(1) signálna** ako palná zbraň určená výhradne na používanie signálnych nábojov kalibra väčšieho ako 19 mm, **(2) paintbalová** ako plynová zbraň určená na vystreľovanie striel so značkovacou látkou, **(3) airsoftová** ako replika zbrane vystreľujúca strely z plastu, určená na hru v teréne podľa príslušných pravidiel a **(4) narkotizačná** ako zbraň určená na vystreľovanie špeciálnych striel obsahujúcich látky v tekutom skupenstve alebo plynnom skupenstve. Druhy zbraní budú po účinnosti novely **vymedzené v prílohe č. 6** zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kategorizácia zbraní

Novelou budú nové druhy zbraní zatriedené do jednotlivých kategórií zbraní. **Signálne zbrane** budú zatriedené medzi zbrane **kategórie B**, teda zbrane podliehajúce povolenaciemu konaniu a evidencnej povinnosti. **Paintbalové, airsoftové a narkotizačné zbrane** budú zaradené medzi zbrane **kategórie D**, teda ostatné zbrane.

Nové povinnosti držiteľa zbrane kategórie D

Držiteľovi zbrane **kategórie D** pribudnú podľa novelizovaného **§ 7 nové povinnosti**, pôjde o povinnosť **(1)** mať pri manipulácii so zbraňou pri sebe **doklad totožnosti**, **(2)** **skrytého nosenia** alebo **prepravovania** zbrane, **(3)** **dbať na zvýšenú opatrnosť** pri manipulácii so zbraňou, strelivom, strelným prachom a so zápalkami, **(4)** pri manipulácii so zbraňou alebo strelivom **sa na výzvu príslušníka Policajného zboru podrobiť orientačnej dychovej skúške**, prípadne **lekárskemu vyšetreniu** na účel zistenia, či pri manipulácii so zbraňou nie je pod vplyvom alkoholu alebo návykovej látky, **(5)** **bezodkladne oznámiť** najbližšiemu policajnému útvaru každé **použitie** zbrane v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi alebo strelbu zo zbrane mimo určených priestorov a **(6)** **strielať zo zbra-**

ne, ktorú je oprávnený držať alebo nosiť, len **v miestach, kde je na to oprávnený**, alebo na strelnici, ak nejde o použitie zbrane na ochranu života, zdravia alebo majetku. Nejedná sa o nové povinnosti, tieto povinnosti má okrem iných povinností držiteľ zbrojného preukazu, novelou sa však tieto povinnosti zavedú aj pre držiteľov zbrane kategórie D, čo bude explicitne uvedené v **§ 7**.

Okrem nových druhov zbraní sú novelou klasifikované aj dva nové druhy zakázaných striel, a to **(1) špeciálna strela** ako strela s vlastným pohonom a podkaliberná strela určená pre guľové zbrane a **(2) strela s elektrickým impulzom** ako strela, ktorá využíva elektrické napätie alebo elektrický prúd na zasiahnutie človeka alebo zvieratá. Uvedené druhy striel budú vymedzené **v prílohe č. 6** novelizovaného zákona, pričom podľa **§ 4 ods. 3 písm. d, e** budú zatriedené medzi **zakázané strelivo**.

Podľa nového **§ 14a** bude **zakázané uatvárať zmluvu na diaľku**, ktorej predmetom je nákup a predaj zbrane alebo streliva, ak predmetný zákon neustanoví inak. Podľa ustanovenia **§ 34 ods. 3**, ktoré bude doplnené o novú vetu, však držiteľ zbrojnej licencie **bude môcť uatvárať zmluvu na diaľku**, ktorej predmetom je nákup a predaj zbrane alebo streliva **len s iným držiteľom zbrojnej licencie alebo inou osobou, ktorá je oprávnená v rámci svojej podnikateľskej činnosti na nákup a predaj zbraní a streliva**.

Doplneným **§ 37 ods. 7** sa ustanoví **povinnosť** pred zaevidovaním **označiť zbrane** vo výzbroji ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov, Slovenskej informačnej služby alebo Národného bezpečnostného úradu, ak majú byť zbrane **uvedené na trh**. Novelou sa tiež mení 10-ročná lehota na uchovávanie evidencie držiteľa zbrojnej licencie súvisiacej s podnikaním na úseku zbraní a streliva a na uchovávanie údajov v informačnom systéme policajného zboru, táto lehota sa **zmení na 20 rokov**.

Za **§ 72b** sa novelou vloží **§ 72c**, ktorý **prechodne ustanoví**, že súčasť zbrane,

Zakázané druhy striel

Zmluvy na diaľku

Prechodné ustanovenie na držanie ktorej bude potrebné mať odo dňa 28. júla 2010 zbrojný preukaz, možno do dňa 30. júna 2011 držať bez zbrojného preukazu príslušnej skupiny.

Zmena správneho poplatku Novelou sa okrem zákona č. 92/2010 Z. z. zmení aj **zákon č. 145/1995 Z. z.** o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. Zmena sa bude týkať **správneho poplatku** za žiadosť o vydanie zbrojného sprievodného listu na každú zbraň, jej hlavnú časť alebo strelivo v zmysle čl. 260 sadzovníka správnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k uvedenému zákonu. V súčasnosti účinná právna úprava

ustanovuje dva správne poplatky, a to poplatok za žiadosť o vydanie zbrojného sprievodného listu na dovoz a prevoz zbrane, hlavnej časti zbrane alebo špeciálneho expanzného prístroja, kde je správny poplatok ustanovený vo výške 14,50 eur a žiadosť o vydanie sprievodného listu na dovoz a prevoz streliva, na ktorú sa vzťahuje správny poplatok vo výške 3 eurá. Novelou sa ustanoví len jeden druh správneho poplatku, a to za žiadosť o vydanie zbrojného sprievodného listu na každú zbraň, jej hlavnú časť alebo strelivo vo výške **16,50 eur**.

ZÁKON O POHREBNÍCTVE

Dňa **2. apríla 2010** bol uverejnením v Zbierke zákonov vyhlásený **zákon č. 131/2010 Z. z.** o pohrebníctve (ďalej len „zákon“), ktorý nadobudne **účinnosť dňa 1. januára 2011**. Zákon ruší **zákon č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 461/2008 Z. z. Cieľom zákona je odstrániť problémy vznikajúce pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami v zdravotníckych zariadeniach, pri preprave a pri pochovávaní na pohrebiskách a do budúcnosti predchádzať konfliktom medzi subjektmi pohrebných služieb.

V porovnaní s účinnou právnou úpravou zavedie zákon v **§ 2 písm. c)** nový pojem **počiatočná starostlivosť o mŕtveho**, ktorú vymedzuje ako krátkodobé opatrenie vykonané na mieste úmrtia a prípravu na prepravu v prípadoch ako je napr. dopravná nehoda. Zákon v **§ 2** ďalej vymedzuje pojmy ako **kolumbárium, urnový háj, prehlbený hrob, márnica, dvojhrob, hrobka a služby**, ktoré v platnej právnej úprave nie sú vymedzené. Spresňuje tiež pojmy **obstarávateľ pohrebu** a **transportný vak**.

Zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami zákon upravuje v ustanoveniach **§ 3 až 5**. Podľa **§ 4 ods. 2** je zakázané ponúkať, propagovať a in-formovať o pohrebných službách v zdra-

voťníckom zariadení, ktoré poskytuje ústavnú zdravotnú starostlivosť, v zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom a na patologicko-anatomickom pracovisku a na pracovisku súdneho lekárstva Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a v ich areáloch. Tento zákaz v súčasnej právnej úprave zakotvený nie je. Ustanovenie **§ 5** upravuje **povinnosti zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb** pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami. Tieto zariadenia budú povinné najmä **(1)** viesť záznam o oznámení úmrtia blízkej osobe alebo obci podľa prílohy č. 1, **(2)** vydať bezodkladne ľudské pozostatky obstarávateľovi pohrebu alebo ním poverenej pohrebnej službe, **(3)** viesť záznam o odovzdaní ľudských pozostatkov podľa prílohy č. 2, **(4)** zabezpečiť, aby sa v zdravotníckom zariadení a zariadení sociálnych služieb a v ich areáloch neponúkali, nepropagovali a neposkytovali informácie o pohrebných službách a **(5)** uložiť ľudské pozostatky do chladiaceho zariadenia, ak zdravotnícke zariadenie nemá vlastné chladiace zariadenie, uložiť ľudské pozostatky **vo vyčlenenej miestnosti na dočasné uloženie mŕtvych** vo vlastnom zariadení, ktorá musí spĺňať požiadavky uvedené v prílohe č. 3. Účelom ustanovenia povinnosti vyčleniť miestnosť na dočasné uloženie mŕtvych je vytvoriť podmienky pre obstarávateľa pohrebu, aby po úmrtí osoby v zdravotníckom zariadení mal čas na výber pohrebnej služby. Novým ustanovením je tiež zá-

Povinnosti subjektov pohrebných služieb

kaz podľa § 8 ods. 5 zákona, teda zákaz prevádzkovateľa pohrebnej služby **využívať** na prevádzkovanie tejto služby **chladiace zariadenia a iné miestnosti** v zdravotníckom zariadení, v zariadení sociálnych služieb a na pracovisku Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a v ich areáloch, a to ani v tom prípade, ak je ich vlastníkom. Prevádzkovateľ pohrebnej služby tiež **nesmie mať v nájme alebo vo výpožičke** chladiace zariadenia a iné hnutelné a nehnuteľné veci vo vlastníctve, správe alebo užívaní zdravotníckeho zariadenia, zariadenia sociálnych služieb alebo pracoviska Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ak sa nachádzajú v ich areáloch. Ak prevádzkovateľ pohrebnej služby takéto zariadenia alebo veci využíva alebo má v nájme, musí využívanie alebo nájom **ukončiť do dňa 31. decembra 2011**.

Podľa § 11 ods. 4 zákona bude prevádzkovateľ krematória povinný **umožniť prevádzkovateľovi pohrebnej služby vstup do krematória** na vykonanie pohrebnej služby podľa rozsahu dohodnutého s obstarávateľom pohrebu. Podobná povinnosť je upravená aj prevádzkovateľom pohrebísk podľa § 17 ods. 6 zákona. Doteraz takéto ustanovenie v právnej úprave chýbalo, čo vytváralo konflikty medzi prevádzkovateľmi pohrebísk a prevádzkovateľmi pohrebnej služby. Pohrebiská zväčša prevádzkujú prevádzkovatelia pohrebnej služby, čím bol vytváraný tlak na obstarávateľov, aby si vybrali prevádzkovateľa pohrebnej služby, ktorý prevádzkuje pohrebisko. V praxi prichádzalo k prípadom, že prevádzkovateľ pohrebiska nebol ochotný umožniť vstup konkurenčnému prevádzkovateľovi pohrebnej služby na pohrebisko. Uvedené ustanovenie vychádza zo snahy takýmto konfliktom predchádzať. Predmetným zákonom bude umožnené **povolit' výstavbu budov** aj v ochrannom pásme krematória a pohrebiska, ak pôjde o budovy, ktoré **poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom**, čo je upravené v § 10 ods. 2 a § 15 ods. 7. Pôjde najmä o budovy na zabezpečenie obrádov a na zabezpečenie plynulej údržby hrobových miest. Iné budovy sa v ochrannom pásme nebudú môcť umiestňovať, čo je upravené aj v účinnej právnej úprave. Podľa

§ 17 ods. 4 písm. i) vznikne prevádzkovateľovi pohrebiska nová povinnosť, a to povinnosť stavebnými a terénnymi úpravami **chrániť pohrebisko pred zaplavením**.

Podľa § 21 ods. 4 sa mení subjekt **prednostného práva** na uzatvorenie nájomnej zmluvy na hrobové miesto po úmrtí nájomcu. V súčasnej právnej úprave má prednostné právo dedič, predmetný zákon priznáva toto právo **blízkej osobe**. Zároveň sa ustanovila **dobu na uplatnenie** prednostného práva **najneskôr do jedného roka** od úmrtia nájomcu hrobového miesta.

Zmeny nastanú aj v oblasti **odbornej prípravy** pohrebných služieb potrebnej na získanie odbornej spôsobilosti. Odborná príprava je upravená v § 26, pričom sa zjednodušila vynechaním ekonomickej prípravy, ale zároveň sa rozšírila v súlade s rozsahom pohrebných služieb. **Podmienky** získania osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie **balzamovania a konzervácie** budú nadobudnutím účinnosti zákona upravené tak, že žiadateľ bude musieť **(1)** mať ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v doktorskom študijnom programe a špecializáciu v špecializačnom odbore patologická anatómia alebo súdne lekárstvo a **(2)** najmenej 10 rokov praxe v špecializačnom odbore patologická anatómia alebo súdne lekárstvo. **Osvedčenia o odbornej spôsobilosti**, ktoré boli podľa súčasnej právnej úpravy vydané **na dobu určitú**, sa podľa § 36 ods. 7 dňom nadobudnutia účinnosti zákona zmenia **na dobu neurčitú**.

Dozornú činnosť podľa predmetného zákona bude vykonávať **Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a regionálne úrady verejného zdravotníctva**. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri výkone dozoru bude **(1)** riadiť a koordinovať dozor a **(2)** bude odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhoduje regionálny úrad verejného zdravotníctva. Regionálne úrady verejného zdravotníctva budú **(1)** vydávať vyjadrenie, **(2)** vydávať zákaz pochovávaní, **(3)** podávať podnet na zrušenie pohrebiska, **(4)** vykonávať dozor nad dodržiavaním ustanovení predmetného zákona,

Odborná spôsobilosť

Dozorná činnosť

(5) ukladať náhradu nákladov, (6) prejednávateľ priestupky a (7) prejednávateľ iné správne delikty.

Zmeny pokút Zákon zmení aj výšku pokút, ktorú možno podľa predmetného zákona uložiť za iné správne delikty. Bude zavedená dolná hranica výšky pokuty za iný správny delikt vo výške 300 eur, ktorá v pôvodnej právnej úprave nie je upravená. Dôvodom jej zavedenia je skutočnosť, že nižšie pokuty neboli v praxi účinné. Horná hranica pokuty za iné správne

delikty sa zvýši na 10 000 eur. Oproti doterajšej právnej úprave zákon upraví aj lehoty na konanie o uloženie pokuty, a to lehotu na začatie konania do jedného roka odo dňa, keď sa regionálny úrad verejného zdravotníctva dozvedel o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo. V účinnej právnej úprave takéto lehoty neboli upravené, boli upravené len lehoty na uloženie pokuty, tie v predmetnom zákone upravené nie sú.

ULC ČARNOGURSKÝ LAW FIRM

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-521 21 10
Fax: +380-44-529 17 32
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifiká v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Paulínu Ondrášikovou: ondrasikova@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2010